

Franciszek Biernacki

żołnierz i topograf

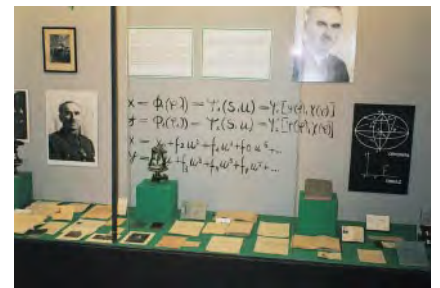
Był przede wszystkim zapalonym żołnierzem. Zaraz po zdaniu matury, w wieku 18 lat, zaciągnął się ochotniczo do Legionów Polskich. Właśnie przy okazji służby wojskowej zainteresował się topografią, która później – obok żołnierki – stała się jego życiową pasją. Jako porucznik wojska polskiego w 1922 roku został słuchaczem Oficerskiej Szkoły Topografów Wojskowego Instytutu Geograficznego. Po ukończeniu szkoły w roku 1924 otrzymał przydział do Wydziału Kartograficznego WIG-u w Warszawie (w styczniu 1937 roku objął nad nim kierownictwo). Obok obowiązków służbowych znalazł też czas na studia na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Warszawskiego (1921-25), których jednak nie ukończył. Zmienił kierunek studiów – wybrał Wydział Geodezji na Politechnice Warszawskiej, gdzie zaliczył wszystkie przedmioty (łącznie z praktykami polowymi), lecz pracy dyplomowej nie złożył. Mimo to w latach 1930/31 i 1931/32 wykładał na Politechnice kartografię. W tym czasie żywo interesował się odwzorowania-

mi kartograficznymi. Sprawował pieczę nad wydawanymi przez WIG mapami topograficznymi.

Wojna przerwała prace Wojskowego Instytutu Geograficznego w Polsce. Wtedy to (od lipca 1940 roku) Sztab Główny Wojska Polskiego zorganizował prace WIG-u w Perth i Edynburgu. Instytut działał tam aż do października 1947 roku. Franciszek Biernacki brał czynny udział w pracach tej placówki.

Po powrocie do kraju w 1947 roku Biernacki prawie natychmiast został zwolniony z czynnej służby wojskowej. Było to dla niego dużym przeżyciem kończącym żołnierski etap życia. Jako cywil rozpoczął pracę w Geodezyjnym Instytucie Badawczym w Warszawie, który był jednostką podległą Głównemu Urzędowi Pomiarów Kraju. Tam został kierownikiem Oddziału Kartograficznego. W tym samym roku (1948) Rada Wydziału Geodezji PW nadała Franciszkowi Biernackiemu – za całokształt działalności – tytuł inżyniera w zakresie miernictwa stosowanego. Jednak to go nie zadowoliło. Wznowił studia, wykonał i obronił stosowną pracę dyplomową. Krótko potem inż. Biernacki złożył, a następnie obronił kolejną swą pracę naukową – doktorską, która składała się z dwóch tematów: 1) Odwzorowanie quasi-stereograficzne Wojskowego Instytutu Geograficznego; 2) Odwzorowanie

w Odwzorowaniu Transwersalnym Merkatora. Dalsza kariera zawodowa i naukowa Biernackiego wiązała się ze stałą pracą na Politechnice Warszawskiej, początkowo w Katedrze Geodezji Wyższej, a następnie – po restrukturyzacji i zmianie nazwy na Wydział Geodezji i Kartografii – w nowo utworzonej Katedrze Kartografii, gdzie kierował Zakładem Redakcji i Opracowania Map. Prowadził też wykłady w Katedrze Kartografii Uniwersytetu Warszawskiego. W maju 1955 został mu nadany tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego. W późniejszym okresie swego życia Biernacki zajmował się teorią odwzorowań kartograficznych. Efektem była m.in. obszerna publikacja książkowa pt. „Podstawy teorii odwzorowań kartograficznych” (PWN, Warszawa 1973).

Wydał blisko 80 prac z zakresu geodezji i kartografii. Cieszył się uznaniem nie tylko swych kolegów, ale i studentów – w latach 1958/59 i 1959/60 pełnił funkcję prodziekana ds. dydaktycznych. Miał wszechstronną wiedzę, znał kilka języków w tym grekę i łacinę, interesował się sztuką, poezją i literaturą piękną. Franciszek Biernacki był postacią ciekawą i ważną dla rozwoju kartografii, w szczególności zaś teorii odwzorowań kartograficznych.

Tekst i zdjęcia Jacek Skwirowski

Zdjęcia pochodzą z wystawy poświęconej Franciszkowi Biernackiemu, którą można było oglądać do niedawna w Muzeum Techniki w PKiN w Warszawie.

